

Justitiedepartementet
Enheten för immaterialrätt och transporträtt
103 33 Stockholm

Ju2022/01441

Sveriges Radio AB:s remissyttrande över betänkande av utredningen
om privatkopieringsersättning (SOU 2022:20)

Stockholm den 23 september 2022

Cilla Benkö
verkställande direktör

105 10 Stockholm
Besök: Oxenstiernsgatan 20
Tel: 08-784 50 00
Fax: 08-784 15 00

Org.nr: 556419-3232
Styrelsens säte: Stockholm

Sveriges Radio AB (Sveriges Radio) har beretts tillfälle att yttra sig över betänkandet *Privatkopieringsersättningen i framtiden*.

Sveriges Radios övergripande inställning till utredningens förslag

Sveriges Radio har inga synpunkter i frågan om det är lämpligt att ersätta det nuvarande systemet med en statlig ersättningsordning. Sveriges Radio instämmer dock i utredningens konstaterande att nuvarande ordning för privatkopieringsersättning har blivit inaktuell, och välkomnar därför den modernisering som utredningens förslag innebär. Av särskild vikt är att en ny reglering är flexibel för att möjliggöra anpassning utifrån den ständigt pågående tekniska utvecklingen. Vidare är det viktigt att regleringen harmoniseras utifrån EU-rätten och i tillämpliga delar medger fortsatt tolkning utifrån, och anpassning till, EU-rättslig utveckling.

I det följande framgår Sveriges Radios närmare synpunkter på vissa avsnitt utifrån betänkandets rubriceringar.

9.1.2 Upphovsmän som påverkas ekonomiskt av att deras verk privatkopieras ska ha rätt till rimlig ersättning

Privatkopieringsersättning enligt lag ska inte utgå om den ekonomiska påverkan är obetydlig

Som leverantör av såväl linjär radio som ljudinnehåll via streaming och on-demand ser Sveriges Radio positivt på att frågan om offline-kopiering behandlas ingående i utredningen. Sveriges Radio påverkas av den föreslagna regleringen dels i egenskap av (potentiellt) ersättningsberättigad rättighetshavare, dels i egenskap av licenstagare med ambitionen att möjliggöra för publiken att ta del av innehåll på de sätt den moderna tekniken tillåter.

Sveriges Radio instämmer inledningsvis i utredningens bedömning att tillfälliga streamingkopior är sådana tillfälliga exemplar som är tillåtna med stöd av inskränkningen i 11 a § upphovsrättslagen, och att dessa inte ska betraktas som privatkopior.

När det gäller offline-kopior anser Sveriges Radio, med hänvisning till de argument som redovisas sammanfattningsvis i utredningen, att övervägande skäl talar för att de ska anses vara privatkopior.

Sveriges Radio instämmer visserligen i att det ytterst är upp till EU-domstolen att avgöra om så är fallet, och välkomnar att det tydliggörs i utredningen. Det kan dock finnas skäl att på ett något tydligare sätt klargöra vilken ordning som ska gälla i nationell rätt till dess EU-domstolen har avgjort frågan. I annat fall finns en risk för ett oklart rättsläge där offline-kopieringens status hänvisas till ett framtida avgörande från EU-domstolen. Att tydligare klargöra att offline-kopiering tills vidare får anses utgöra privatkopiering torde inte heller riskera att göra den nya ersättningsordningen inaktuell; det kan i förarbetena klargöras att offline-kopiering är att anse som privatkopiering såvida rättsläget inte förändras.

Sveriges Radio anser att det är en korrekt utgångspunkt att konsumenter inte ska betala dubbelt för samma användning och att privatkopieringsersättning ska utgå i de fall rättighetshavarna inte erhållit rimlig ersättning för den aktuella privatkopieringen på annat sätt.

Sveriges Radio instämmer också i att offline-kopiering i många fall inte kan anses ersätta ett eventuellt inköp av ett verk, utan snarare möjliggör för användare att tillgodogöra sig verk i fall när internet-uppkoppling saknas eller innebär ytterligare kostnader. I de flesta fall torde således rättighetshavare ha fått betalning för den offline-kopiering som sker via innehållstjänster som både tillhandahåller ett upphovsrättsligt skyddat material och en möjlighet till offline-kopiering. Mot den bakgrunden delar Sveriges Radio utredningens bedömning att – med reservation för EU-domstolens eventuella framtida ställningstagande i frågan – de särskilda omständigheterna kring offline-kopiering bör beaktas inom ramen för ersättningssystemet för privatkopiering.

Det kan dock inte uteslutas att det förekommer fall där offline-kopiering trots allt ersätter ett köp och därmed innebär en skada för rättighetshavaren. Till exempel förekommer att verk som finns tillgängliga via abonnemang på streamingtjänster även finns att köpa för digital nedladdning mot en engångsbetalning. Skulle offline-kopiering inte vara möjlig kan användare i sådana fall tänkas köpa verket för ett engångsbelopp i de fall streaming inte är möjligt. Privatkopiering i form av offline-kopiering skulle i dessa fall innebära ett förfång för rättighetshavarna. Sveriges Radio uppfattar utredningens slutsats i denna del som att eventuellt förfång i sådana fall som utgångspunkt ska ses som obetydligt. Det kan ifrågasättas om en sådan slutsats bör dras utan närmare undersökningar av rättighetshavares förfång i dylika situationer. Även om det är viktigt att undvika att konsumenter dubbeldebiteras är det också viktigt att undvika att rättighetshavare går miste om ersättning för ersättningsberättigade förfoganden. Ett alternativ skulle kunna vara att genom

marknadsundersökningar fastslå vilket förfång den aktuella typen av offline-kopiering typiskt sett innebär för rättighetshavare. En sådan ordning skulle också innebära att regleringen i denna del kan anpassas efter den tekniska och marknadsmässiga utvecklingen på området.

9.1.3 Bör några ytterligare grupper av närstående rättighetshavare få rätt till ersättning?

Sveriges Radio instämmer i tolkningen att artikel 5.2b i infosoc-direktivet omfattar samtliga rättigheter som regleras i direktivet och tillstyrker därför att rätten till privatkopieringsersättning också ska omfatta radio- och tv-företags närstående rättigheter till sina utsändningar.
